

Betula pubescens (Bříza pýřitá)

synonyma: *Betula alba*, *Betula alba* subsp. *pubescens*, *Betula alba* var. *pubescens*

čeleď: Betulaceae

oblasti: Altaj, Bajkal, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Georgia, Grónsko, Indiana, Irsko, Itálie, Katalánsko, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Montana, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Rhode Island, Slovensko, Švédsko, Švýcarsko, Ukrajina, Vermont, Západní Virginie

Roste od Evropy po Bajkal na Sibiři v podobě opadavého stromu. Dožívá se věku do 100let. Dorůstá výšky do 20m a šířky 12m v štíhlém až kuželovém či válcovitém habitu. Borka je bílá, odlupuje se v tenkých pruzích. Bývá často zaměňována za *B. pendula*. Na rozdíl od ní ale má jemné větvičky a dospělé větve nemá svěšené, jsou vystoupavé, zůstávají ochlupené, jsou pevné, v mládí červenohnědé, bez bradaviček a listy mají pouze 1x pilový okraj, dál jsou tmavězelené, lesklé, vejčité až kosočtvercovité nebo vejčitěeliptické, (uprostřed nejširší), špičaté, dlouhé 3 - 7cm, široké 2 - 5,5cm, řapíky jsou ochlupené a podzimní barva je žlutá. Kvete jednopohlavnými květy v jehnědách. Samčí jsou převislé a žluté, dlouhé do 10cm a vyrůstají po 2 - 3ks na koncích větví. Samičí mají barvu zelenou, jsou vzpřímené a mění se ve válcovité šišťice délky 2,5 - 3,5cm, šířka 0,9 - 1cm, šupiny jsou ochlupené, středový cíp prodlouženě podlouhlý, mírně delší než zahnuté postranní. Nažky jsou hnědé. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Armenian Gold' - žluté listy
- 'Arnold Brembo' - pupeny a maldé větve vonné
- 'Aurea' - listy v mládí žluté, hustě ochlupené
- subsp. *carpatica*/*B. carpatica*/var. *carpatica* - nízký kež až strom s nepravidelnou korunou; výška 8 - 15m; kmen bývá křivý; borka je bělavá, leskle žlutá až hnědá či šedá až černá; větve tenké, tmavé, v mládí brzy olysávají, na brachyblastech bývají 3 listy; listy jsou holé, vejčité kosníkovité, dlouhé 2,5 - 6cm, v paždí žilek ochlupené, žilnatinu tvoří 5 párů žilek, na koncích větví mají 3 - 5 zoubků a 3 páry žilek; samičí jehnědy tlusté, šupiny s postranními odstálými okrouhlými laloky
- 'Creanata Nana' - zakrslý kulovitý keřovitý habitus; roční přírůstky 5 - 8cm
- var. *glabra* - Ukrajina; mladé větve i listy téměř holé nebo v mládí mírně ochlupené; křídla nápadně přesahují konec pouzdra semena
- 'Incisa' - listy okrouhle vejčité až 3úhlé, na okraji 3 - 4 hrubé pilovité laloky
- 'Integrifolia'/f. *integrifolia* - listy okrouhle vejčité, báze zaoblená až jemně srdčitá, okraj někdy mírně laločnatý, horní strana tmavězelená, spodní bledší
- 'Murithii' - keřovitý habitus; kmen krátký; borka šedá; větve i v mládí šikmo vzpřímené; listy řapíkaté, hrubě 2x pilovité, největší pod středem
- var. *ovalifolia*/*B. alba* var. *vulgaris* subvar. *typica* f. *ovalis*/var. *alapica* - listy vejčité, krátce zašpičatělé, báze zaoblená nebo téměř srdčitá
- var. *pontica*/'Pontica' - větve v mládí mírně bradavčité; listy obvykle holé, na bázi zúžené
- subsp. *pubescens* - strom nebo keř; kmen štíhlý; borka bělošedá; větve v mládí ochlupené; listy dlouhé 3 - 4 (i 6)cm, okrouhle vejčité až kosočtvercovitě vejčité, nejširší v dolní polovině, žilnatinu tvoří 8 - 10 párů žilek; plodné šišťice dlouhé 2 - 3cm, široké 0,6 - 1,2cm, křídla plodu 1,5x širší než pouzdro semene
- var. *rhombifolia*/*B. alba* subsp. *pubescens* var. *rhombifolia*/*B. alba* var. *vulgaris* subvar. *typica* f. *rhomboidalis*/*B. rhombifolia* - listy kosočtvercovité, zašpičatělé, na bázi široce klínovité
- var. *sibakademica* - borka hnědočerná
- subsp. *tortuosa*/*B. odorata*/*B. tortuosa* - Evropa, Altaj; kmen s větvemi křivolaký; borka hnědočervené, šedobílá nebo nažloutlá, lesklá; větve v mládí hustě ochlupené, šedohnědé, pryskyřičnatě bradavčité; listy malé, dlouhé 2,5 - 5 (i 6)cm, široké 2 - 3,5cm, široce vejčité až téměř okrouhle kosočtvercovité (nejvíce v dolní polovině), horní strana ochlupená, žilnatinu tvoří 3 - 4 páry

žilek, báze je tupě hranatá nebo široce klínovitá, konec krátce zašpičatělý nebo vzácně téměř tupý, okraj nepravidelně zubatý, řapík ochlupený, dlouhý 0,8 - 2cm; plodné šištice mají v průměru max. 0,6 - 1cm a délku 1,5 - 2,5cm, listeny jsou podlouhlé, postranní laloky tupé, křídla plodu jsou stejně široká jako pouzdro semene

- var. *tortuosa*/'Tortuosa' - mírně keřovitý habitus s pokroucenými nebo ohnutými větvemi

- var. *undulata*/'Undulata' - větve v mládí mírně bradavičnaté; listy se zvlněnými okraji

- '*Urticifolia*'/f. *urticifolia*/var. *urticifolia*/B. *alba* var. *urticifolia*/B. *urticifolia* - výška až 16m; listy ochlupené, okrouhle vejčité až kosočtvercovité, hluboce ostře 1 - 2x pilovité, obvykle zašpičatělé, báze klínovitá nebo zaoblená; plodné šištice delší

- '*Variegata*' - koruna hustá; borka bělejší; větve mírně pokroucené; listy bíle pruhované, později více zelené

- '*Yellow Wings*' - listy žluté

Vyhovuje jí vlhká půda.

<https://www.rostliny.net/>